

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 213–330) від 07.12.1984р. № 1888-IX. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80732-10#Text> (дата звернення 02.06.2022)

Ключові слова: публічна адміністрація, адміністративне оскарження, адміністративний орган, позасудовий захист, адміністративна процедура.

Key words: public administration, administrative appeal, administrative body, extrajudicial protection, administrative procedure.

ПОСМІТНА ВЕРОНІКА ВОЛОДИМИРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри адміністративного і фінансового права*

ЩОДО ПИТАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЄДИНОЇ ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ МІГРАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ У ДІЯЛЬНОСТІ ДМСУ

В умовах цифрового розвитку Української держави впровадження інформаційно-телекомунікаційних систем до функціонування органів державної влади є одним із пріоритетних напрямів реформування сфери публічного управління. Функціонування системи органів виконавчої влади має на меті здійснення результативної та ефективної виконавчо-розпорядчої діяльності, що є підґрунтям для задоволення публічних інтересів населення та надання якісних публічних послуг.

Щодо реалізації державної політики у сфері міграції, слід сказати, що ця сфера була і залишається однією з важливих державних функцій. До часу виникнення Державної міграційної служби України (далі – ДМСУ) була утворена та реорганізована ціла низка органів виконавчої влади, які здійснювали зазначену вище функцію, в тому числі, й щодо забезпечення адміністративної правосуб'єктності мігрантів. Характеристика діяльності ДМСУ щодо забезпечення адміністративної правосуб'єктності мігрантів виражається у її практичній складовій, що підтверджується даними офіційної статистичної звітності.

Так, в рамках проекту «Підтримка управління міграцією та притулком в Україні» (MMIS), який фінансується Європейським Союзом та імплементується Міжнародною організацією з міграції, для покращення та полегшення взаємодії між працівниками ДМСУ та окремими категоріями мігрантів, зокрема іноземними громадянами та особами без громадянства, використовується Єдина інформаційно-аналітична система управління міграційними процесами (далі – ЄІАСУМП) та система «Облік запитів про реадмісію та транзитне перевезення» [1].

Слід сказати, що такий напрям діяльності здійснюється з метою встановлення відповідності діяльності ДМСУ щодо управління міграційними процесами, а також роботи з шукачами притулку в Україні, у відповідність до європейських та міжнародних стандартів, з урахуванням світового досвіду, особливо щодо посилення інституційної та технічної спроможності органів, які здійснюють державне управління у сфері міграції.

ЄІАСУМП являє собою єдину автоматизовану систему збору, обробки, зберігання та захисту інформації щодо діяльності органів державної влади, які на підставі норм публічного права уповноважені забезпечувати виконання завдань і функцій у сфері міграції, а також оперативно отримувати та аналізувати на достовірність та актуальність інформацію про стан та тенденції міграційних процесів, виявлення причинно-наслідкових зв'язків, їх негативного впливу на загальний соціально-економічний стан держави.

Структурно ЄІАСУМП складається із двох значних за обсягом підсистем, зокрема таких як:

облік іноземців та біженців, за допомогою якої здійснюється: по-перше, ефективний контроль за видачею документів, що підтверджують громадянство України. Так, в 2020 р. набули громадянство України: за народженням – 10 681 осіб; за територіальним походженням – 2671 особа; на підставі Угод про спрощений порядок зміни громадянства – 79 осіб тощо); по-друге, посвідчення особи або її спеціальний статус. Станом на 31.12.2020 р. на обліку ДМСУ перебувало 293 614 іммігрантів, було оформлено посвідок на постійне проживання – 19 251, відмовлено в її оформленні – 371 звернень, вилучено – 3314 посвідки; перебувало на обліку іноземців та осіб без громадянства (тимчасове проживання) – на 151 360 осіб; продовжено строк перебування іноземцям та особам без громадянства – 9935 особам [2].

Необхідно зазначити, що такий облік, який здійснюється ДМСУ, важливий для запобігання підробленню відповідних документів та їх незаконному використанню. Крім того, в межах підсистеми «Облік іноземців та біженців» було налагоджено взаємодію щодо обміну інформацією з МЗСУ задля перевірки виданих віз;

Адміністративні правопорушення, її засобами оформляються всі справи про адміністративні правопорушення, які підвідомчі органам ДМСУ, а також, що важливо, у тому числі – за протоколами, які складені працівниками Державної прикордонної служби України та інших органів, яким підвідомчі такі категорії справ. Так, за 2021 рік було зафіксовано складання протоколу та притягнення до адміністративної відповідальності по відношенню до 13 513 осіб. На порушників міграційного законодавства накладено штрафів на суму 28 406 134 грн (за постановами ДМСУ на 28 291 633 грн та за постановами СБУ, ДПСУ на 114 501 грн) [2].

Необхідно погодитися з позицією Ю.В. Єрмакова, який проводячи дослідження ДМСУ як основного суб'єкта здійснення адміністративної процедури у сфері міграції «виявив суттєвий структурно-

функціональний недолік в аспекті паспортизації населення, що проявляється у фактичному дублюванні функцій територіальними управліннями ДМС України та ЦНАП». На його думку, «усунення цього недоліку прямо пов'язане з чітким розподілом компетенцій між зазначеними суб'єктами. Функції з поточного обліку населення та здійснення відповідних адміністративних процедур оформлення (заміни) паспортів мають бути закріплені за ЦНАП, а функції з міграційного обліку та реалізації відповідних адміністративних процедур – за управліннями ДМС. Єдиним винятком мають стати лише процедури паспортизації громадян України, що мешкають на тимчасово непідконтрольних територіях» [3, с. 54].

Як уявляється, можливою є підтримка позиції щодо врегулювання правового статусу ДМСУ на рівні Закону України, однак, це має бути кодифікований законодавчий акт – Міграційний Кодекс України, який би містив норми, що регулюють державну політику та правовий статус державних органів у сфері міграції, міграційні процеси, правовий статус іноземців, осіб без громадянства та інших мігрантів.

Список використаних джерел:

1. Спеціальне програмне забезпечення допомагає ДМС ефективніше працювати з іноземцями та особами без громадянства. URL: <https://dmsu.gov.ua/news/dms/9043.html> (дата звернення: 30.05.2022).
2. Показники діяльності ДМС за 2020 р. URL: <https://dmsu.gov.ua/diyalnist/statistichni-dani.html>. (дата звернення: 30.01.2022).
3. Єрмаков Ю. В. Державна міграційна служба України як основний суб'єкт здійснення адміністративної процедури у сфері міграції. *Прикарпатський юридичний вісник*. Випуск 3(28). Том 2. 2019. С. 51–55.
4. Адміністративні послуги ДМС та МВС: аналіз правових засад надання та результати соціологічного дослідження : науково-практичне видання / за заг. ред. Ю. Л. Белоусова, В. К. Батчаєва. Київ, 2013. 92 с.

Ключові слова: Державна міграційна служба України, мігрант, інформаційно-аналітична система управління міграційними процесами, адміністративна правосуб'єктність мігрантів, повноваження ДМСУ.

Key words: State Migration Service of Ukraine, migrant, information and analytical system for managing migration processes, administrative legal personality of migrants, powers of the SCSU.